

КРАЩІ ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ВИПУСК 19

КРАЩІ ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ВИПУСК 19

Видання здійснене Асоціацією міст України

"Кращі практики місцевого самоврядування" Випуск 19, Київ, 2011

У збірці представлено кращий досвід органів місцевого самоврядування в управлінні житлово-комунальним господарством, реалізації екологічних програм та соціальних проектів, підтримці підприємництва, а також приклади ефективного управління. Разом з вітчизняними практиками читачам пропонуються матеріали зарубіжного інноваційного досвіду.

Видання є посібником, корисним для практиків місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад, фахівців муніципальних служб.

Всі матеріали видання доступні на веб-сторінці Асоціації міст України за адресою: www.auc.org.ua .

При використанні матеріалів посилання на збірку обов'язкове.

МИКОЛАЇВ

Передумови

У процесі реформування ЖКГ створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) розглядається як дієвий засіб формування альтернативної системи управління житловим фондом та ефективний механізм розв'язання проблем житлового господарства.

У Миколаєві ще у 2004 році була розроблена і затверджена Концепція політики органів місцевого самоврядування щодо об'єднань співвласників багатоквартирних будинків і їх асоціацій. З початку 2005 року в місті при Центрі соціально-економічних і політичних досліджень і технологій «Перспектива» діє Центр підтримки ініціативи жителів Миколаєва по організації ОСББ. Його головні завдання: проведення просвітницької роботи серед мешканців щодо переваг створення в їх будинках ОСББ, надання їм безкоштовної консультативно-методичної допомоги при створенні таких об'єднань, надання можливості ознайомитися з відповідними нормативно-правовими актами, проведення навчальних семінарів для членів ініціативних груп. В 2010 році цей напрямок роботи реалізований у створенні ресурсного центру з підтримки ОСББ і ОСН.

Нововведення

З метою забезпечення ОСББ фахово підготовленими керівниками департамент ЖКГ Миколаївської міської ради вийшов з ініціативою щодо проведення навчання управителів будинків і

Досвід реформування житлового господарства через підтримку ОСББ

підвищення кваліфікації працівників житлово-експлуатаційних підприємств всіх форм власності. За дорученням міського голови В.Чайки до розробки начальних програм були залучені експерти та науковці.

Асоціація ОСББ та департамент ЖКГ спільно з Південною академією підвищення кваліфікації кадрів Міністерства промислової політики України, ГО «Центр інноваційного розвитку регіону» розробили програму навчання за напрямом «топ-менеджер житлово-комунального господарства». Курс «Ефективне сучасне управління у галузі житлово-комунального господарства», розрахований на 72 години, у 2008 році прослухали 28 спеціалістів. В 2009 році ще 30 фахівців пройшли навчання, атестацію і отримали свідоцтва за більш розширеною програмою (138 годин). У департаменті ЖКГ створено банк даних управителів будинків і ОСББ. Ініціативні групи мають можливість обирати фахівця, а департамент ЖКГ виступає гарантом його роботи.

Інший важливий напрям підтримки ОСББ – проведення капітальних ремонтів будинків. У 2005 році Миколаївська міська рада уклала договір про співпрацю з Програмою розвитку ООН. Реалізація проектів капремонтів на умовах співфінансування розпочалася у 2006 році, в рамках яких роботи оплачувались з трьох джерел: кошти мешканців, місцевий бюджет та грантові кошти. За 4 роки у програмі взяли участь вісім ОСББ. В кожному з цих будинків були виконані ремонти дахів, фасадів, комунікацій, міжпанельних швів тощо на суму близько 150 тисяч гривень. Деякі об'єднання співвласників, переконавшись у ефективності такої співпраці, вдруге подали заявки на фінансування. У 2010 році робоча група з відбору ОСББ для участі в Програмі затвердила три проекти. Два з них взяли участь на умовах збільшення, ніж перший раз, долі фінансування за кошти мешканців.

Дуже важливо, що співвласники будинків усвідомили - можна не чекати на «безкоштовні блага» від місцевого бюджету, а самостійно шукати можливості покращувати стан будинку та комфортність проживання у ньому.

Результати

У 2010 році міська рада, врахувавши аргументи департаменту ЖКГ щодо неможливості проведення реформи житлового господарства без підтримки власника, включила у місцевий бюджет спеціальний рядок: на реалізацію проектів ОСББ. Умови співфінансування передбачено різні: для будинків комунальної власності (90% кошти бюджету і 10% кошти мешканців) та колишніх житлових кооперативів (50% на 50%).

Робоча група у складі депутатів, представників Асоціації ОСББ м.Миколаєва і фахівців департаменту ЖКХ розробила і затвердила «Порядок впровадження механізму стимулювання ОСББ шляхом співфінансування виконання капітального ремонту житлового фонду ОСББ м. Миколаєва». Головна вимога для отримання допомоги – будинок повинен бути на балансі ОСББ або знаходитися на стадії передачі. Це має слугувати підтвердженням намірів жителів виступати власниками житла. Асоціація ОСББ наділена повноваженнями щодо попередньої перевірки пакету документів. Цей «Порядок» є своєрідним миколаївським «ноу-хау». На державному рівні відповідного нормативного документа не передбачено.

За висновками експертів апробація системи пройшла успішно. Станом на початок 2011 року в Миколаєві створено більше 360 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, а динаміка першого кварталу показує, що цього року слід очікувати подальшого зростання їх кількості. Кроки міської влади з підтримки реформування житлового фонду дали переконливий результат - з 2, 39 млн. грн., залучених на ремонти, майже 600 тис. грн. – це кошти мешканців.

Міська влада має чималий попередній досвід співпраці з мешканцями. Так в місті зареєстровано 23 органи самоорганізації населення (ОСН). У 2007 році вперше в Україні Миколаївська міська рада ухвалила «Порядок делегування повноважень органів місцевого самоврядування міста Миколаєва з управління об'єктами житлового господарства органам самоорганізації населення». Така новація дала можливість жителям міста взяти безпосередню участь в управлінні житлом - ОСН взяли на себе повноваження замовника послуг. Протягом останніх двох років міська рада проводить конкурс проектів ОСН з розв'язання локальних проблем для жителів приватного сектору та гуртожитків, які мають можливість відчути свою при-

четність до міської громади, не лише наповнюючи міський бюджет, але і покращуючи свої будинки і квартали малоповерхової забудови.

Інформація для контактів

Департамент ЖКГ
Виконавчого комітету
Миколаївської міської ради
вул. Адмірала Макарова, 7,
м. Миколаїв, 54027
тел./факс 512-53 77 11

ЧУГУЇВ

Передумови

Значні витрати бюджетних коштів на оплату спожитих енергоносіїв не дозволяють виділити з бюджету міста додаткові кошти на впровадження енергозберігаючих заходів. Всі енергозберігаючі заходи зводяться, головним чином, до підготовки до осінньо-зимового періоду.

Нововведення

З початку 2011 року міська рада розпочала реалізацію проекту «Комплексна програма впровадження заходів з енергозбереження на об'єктах житлово-комунальної та бюджетної сфери м. Чугуєва». Його мета – розв'язання актуальної для країни в цілому

Комплексна програма впровадження заходів з енергозбереження на об'єктах житлово-комунальної та бюджетної сфери

та органів місцевого самоврядування зокрема проблеми нераціонально великих витрат енергоносіїв на об'єктах житлово-комунальної та бюджетної сфери, у тому числі в закладах освіти. Складові частини цієї проблеми:

- недостатність цільового фінансування впровадження енергозберігаючих заходів;
- неефективність існуючих систем тепло - та енергопостачання;
- незадовільна якість послуг;
- значний фізичний знос тепло - і електрообладнання, яке потребує великих капіталовкладень лише для того, щоб припинити подальше погіршення стану систем;

– негативний вплив якості енергоспоживання на якість навчального процесу та стан здоров'я школярів та педагогів.

Ціль проекту - створення дієвої системи для прийняття ефективних управлінських рішень щодо скорочення витрат бюджетних коштів на оплату енергоносіїв та підвищення рівня якості комунальних послуг.

Соціальний та економічний аспекти вирішення проблеми у проектний спосіб:

– зниження обсягів енергоспоживання в бюджетній сфері міста;

– можливість регулювання кількості спожитих енергоносіїв в закладах освіти відповідно до санітарних норм;

– подовження терміну експлуатації внутрішніх систем тепло-, електропостачання, інженерного обладнання закладів освіти;

– значна економія бюджетних коштів міста;

– збільшення обсягів фінансування невідкладних соціальних програм за рахунок скорочення витрат на споживання енергоресурсів;

– поліпшення стану здоров'я школярів та педагогів за рахунок оптимізації температурного режиму приміщень, підвищення якості освітлення;

– підвищення якості комунальних послуг;

– набуття та розповсюдження досвіду щодо використання в майбутньому сучасних енергозберігаючих технологій.

Завдання проекту:

1. Проведення енергоаудиту - обстеження із застосуванням інструментальних вимірювань (тепловізійні обстеження, заміри показників освітлюваності, визначення фактичного ККД енергетичного обладна-

ння), яке дозволить:

– виявити місця втрат теплової енергії на типових об'єктах та визначитись з обсягами бюджетних витрат на їх усунення; забезпечити подальшу економію коштів на опалення; застосувати досвід на інших об'єктах, які приєднані до систем центрального тепlopостачання;

– визначитись з необхідністю реконструкції існуючих систем освітлення та впровадження світильників нової конструкції з електронними ПРА;

– встановити в класах шкіл з групами подовженого дня системи автоматичного управління освітленням залежно від рівня освітленості природним світлом. Це сприятиме покращенню стану зору учнів, а також слугуватиме прикладом ефективного використання електроенергії на освітлення, який можна буде використати при ремонтах учбових кабінетів цієї ж та інших шкіл;

– визначити ступінь зношеності енергетичного обладнання та доцільність його подальшої експлуатації;

– підготувати інформаційну базу для створення реальної програми енергозбереження;

– ініціювати впровадження заходів проекту, які будуть реалізовані, в інших навчальних закладах міста, в інших організаціях бюджетної сфери міста та на підприємствах ЖКГ.

2. Розробка реальної програми енергозбереження на об'єктах ЖКГ та бюджетної сфери міста.

3. Підбір персоналу та створення групи енергоменеджменту, оснащення її тепловізійним обладнанням, методичною базою та програмним забезпеченням; навчання енергоменеджерів.

4. Розробка норм питомих витрат ПЕР для закладів освіти міста, складання балансу витрат ПЕР.

5. Придбання та установка персоналом ЖРЕПа на

сходових клітинах 10 багатоповерхових житлових будинків антивандальних автоматичних вимикачів освітлення в під'їздах. Ці заходи стануть стартовим запуском повного переоснащення багатоповерхового житла Чугуєва енергозберігаючими системами за рахунок економії коштів на використання електричної енергії у розмірі 70-90% і нетривалого терміну окупності, який складе 4-5 місяців.

Очікувані результати

Проект триватиме протягом 11 місяців. В результаті будуть створені передумови для економії бюджетних коштів органів місцевого самоврядування шляхом визначення місць і напрямків, обсягів їх використання на об'єктах освіти, житлово-комунального господарства. Досягнення цілей та виконання завдань проекту:

- дозволить зосередитись на реалізації найбільш енергоефективних і маловитратних заходів енергозбереження, не розпорошуючи бюджетні кошти;
- створить умови для виконання вимоги Постанови Кабінету Міністрів України від 15.07.1997 № 786 щодо нормування витрат ПЕР та розробки норми питомих витрат для закладів освіти;
- надасть можливість впровадити групу енергоменеджменту, оснастити її сучасним тепловізійним обладнанням, нормативною базою та програмним забезпеченням;
- дозволить розпочати створення енергетичних паспортів будівель житлової і комунальної сфери міста (виконати вимоги Держбуду України);
- сприятиме підвищенню якості житлово-комунальних і освітніх послуг, а також рівня задоволеності населення роботою житлово-комунального сектора.

Реальні результати проекту стануть поштовхом для впровадження енергозберігаючих заходів в бюджетних організаціях не тільки Чугуєва, а й інших міст.

Міська влада зможе скоротити витрати місцевого бюджету на оплату енергоносіїв та спрямувати законні кошти на потреби громади, реалізацію соціальних програм.

До процесу впровадження міської програми енергозбереження і державних програм будуть залучатися підприємницькі структури, що сприятиме розвитку місцевого підприємництва.

Інформація для контактів

Аляб'єв Сергій Георгійович,
заступник Чугуївського міського голови
вул. Карла Лібкнехта, 35а
м. Чугуїв, Харківська область, 63503
тел. 5746-2 43 46
ел.пошта: mrada.chuguev@gmail.com

ТРОСТЯНЕЦЬ

Передумови

Завелика енергоемність житлово-комунального господарства на сьогодні є чи не найбільшою проблемою в Україні. Місто Тростянець в цьому плані не було виключенням. Адже нерегульоване використання енергоресурсів не кращим чином впливає на вартість житлово-комунальних послуг, а також веде до невиправданих фінансових витрат самих підприємств, які в результаті не можуть собі дозволити робити капітальні вкладення у модернізацію обладнання та навчання персоналу, аби покращити якість своїх послуг та зменшити навантаження на довкілля. Все це в кінцевому результаті викликає невдоволення мешканців, як вартістю, так і якістю житлово-комунальних послуг, що має наслідком соціальну напругу та зниження рівня довіри до місцевої влади.

Саме тому покращення якості надання житлово-комунальних послуг, впровадження енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві міста Тростянець та зменшення викидів CO₂ в атмосферне повітря є головним пріоритетом у діяльності Тростянецької міської ради.

Практика та результати

Протягом останніх років у Тростянці було реалізовано низку поетапних проєктів.

Переведення житлового фонду міста на індивідуальне опалення

Протягом 2006-2008 років всі без виключення 144 багатоквартирних будинки комунального житлового фонду

Досвід впровадження енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві міста

переведені на індивідуальне опалення. В кожній квартирі встановлено індивідуальні газові (електричні) котли.

В результаті спостерігається зменшення на 22% використання природного газу комунально-побутовими підприємствами та населенням міста за період 2007-2010 років на 22477,7 тис. м³, що дорівнює 42,410 тис. тонн CO₂.

Впровадження енергозберігаючих технологій у місцях загального користування житлового фонду

В 77 багатопверхових житлових будинках міста впроваджено енергозберігаючі світильники з датчиками руху та сумерковими реле. У під'їздах встановлено 709 світильників потужністю 18 Вт, біля під'їздів - 169 потужністю 27 Вт.

При збільшенні більше, ніж в 2,5 рази кількості ліхтарів суттєво зменшилися витрати електроенергії на освітлення місць загального користування. При цьому досягнуто умовної економії на одному ліхтарі 500,31 кВт. За рік економія електроенергії сягнула 106154 грн.

Всього умовна економія електричної енергії в житловому фонді за період 2007 - 2010 роки склала 138,6 тис.кВт на суму 367472 грн., що рівноцінно зменшенню викидів CO₂ на 138,6 тонни.

Формування системи ефективного енергоспоживання у вуличному освітленні міста

Даний проєкт включив у себе такі заходи:

– виведення з експлуатації енергоемних ртутних ламп потужністю 125, 250 Вт та встановлення енергозберігаючих люмінесцентних ламп потужністю

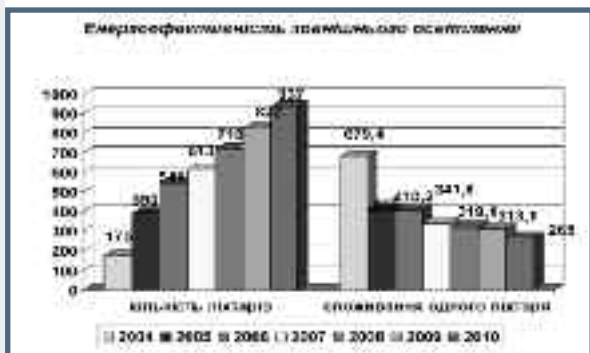

32 Вт, натрієвих ламп потужністю 70 Вт;

- встановлення двотарифних лічильників обліку спожитої електроенергії;
- встановлення нових енергоефективних ліхтарів вуличного освітлення.

Умовна економія електроенергії за рахунок заміни ламп протягом 2008- 2010 року склала 124,8 тис кВт., що еквівалентно зменшенню викидів CO² на 124,8 тонн.

Також була досягнута економія коштів за рахунок встановлених 30 двотарифних лічильників у сумі 77,4 тис. грн.

Застосування енергозберігаючих технологій у водо-каналізаційному господарстві міста

Під час реалізації даного проекту було здійснено:

- запровадження на водозаборах міста (а їх у місті 4, на яких налічується 10 артезіанських свердловин) автоматизованих систем управління насосами;
- заміну застарілого електрообладнання (насосів) на сучасне з меншою потужністю.

Досягнутий результат - зменшення питомих витрат електричної енергії на одиницю піднятої води та забезпечення більш сталої та менш аварійної роботи систем водопостачання міста. Так, витрати електричної

енергії на 1 м³ піднятої води зменшились на 0,18 кВт/год.

Сумарна економія електричної енергії при цьому склала 70,5 тис. кВт/год., що рівноцінно зменшенню викидів вуглецю (CO₂) в атмосферу в кількості 70,5 тонни.

Використання біопалива та заходів енергозбереження в закладах соціальної сфери

В рамках проекту була здійснена заміна застарілих опалювальних газових котлів в двох дитсадках на сучасні енергоефективні системи опалювання, а також запроваджено використання альтернативних видів палива (дров). Окрім того, 44 віконних блока замінено на сучасні енергозберігаючі, встановлено 37 металевих дверей.

В результаті, отримали зменшення кількості спожитого природного газу за жовтень – грудень 2010 року на 7 тис. м³, що забезпечило зменшення викиду вуглецю в атмосферу на 13,2 тонни.

Загалом роботи з енергозбереження у Тростянці протягом 2006 – 2010 років забезпечили в сумарному виразі скорочення споживання електричної енергії в кількості 333,9 тис. кВт/год. та природного газу в кількості 22 млн. 484,7 тис. м³, що рівнозначно зменшенню викидів в атмосферу за цей час 42 тисяч 757 тонн вуглецю (CO₂).

Інформація для контактів
Тростянецька міська рада
вул. Миру, 6
м. Тростянець,
Сумська область, 42600
тел. 5458-511 50

КРАСНИЙ ЛУЧ

Передумови

У січні 2002 року вступив в силу Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирних будинків», яким були визначені правові та організаційні основи створення та функціонування цих об'єднань. До цього часу діяльність ОСББ регламентувалася Положенням про порядок організації та діяльності об'єднань, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів від 1995 року.

Але ще до введення в дію вищезгаданого закону у ряді міст хронічна недостатність коштів у місцевих бюджетах призвела до стрімкого падіння рівня управління та обслуговування житла. Внаслідок цього великий обсяг робіт ЖЕКів щодо ремонтування та управління будинками залишався не виконаним. Тоді мешканці, втративши надію отримати від ЖЕКів якісні послуги, почали створювати об'єднання співвласників. Тобто у сфері ЖКГ з'явилися елементи договірних відносин та конкуренції, що сприяло підвищенню якості обслуговування житла.

Практика

В місті Красний Луч перше ОСББ почало діяти у 2001 році. Поступово їх кількість зростала і станом на грудень 2010 року в місті зареєстровано 32 ОСББ, на балансі яких знаходяться 122 багатоповерхових будинки загальною площею 473,4 тис. кв. м, що становить 42 відсотки загальної житлової площі міста.

У 2007 році у місті було створено Асоціацію «Краснолучський житловий союз», засновниками якої виступили

Розвиток ОСББ серед пріоритетів міської влади

три ОСББ. Метою Асоціації є сприяння організації та розвитку об'єднань співвласників, житлово-будівельних кооперативів, інших юридичних осіб, реформування ЖКГ, захист прав членів Асоціації.

Сьогодні до складу Асоціації входять 20 ОСББ, на балансі яких знаходяться 58 будинків і одна котельня. 12 ОСББ здійснюють свою діяльність самостійно.

Протягом 2010 року було створено 5 об'єднань.

Міська влада всі ці роки підтримує розвиток ОСББ, реалізує заходи, спрямовані на підвищення якості житлово-комунальних послуг.

Так у березні 2007 року була створена Комісія з питань контролю за реалізацією державної та регіональної політики з реформування та розвитку ЖКГ у місті Красний Луч шляхом розвитку ОСББ, яку очолює міський голова.

З метою створення сприятливих умов для активного формування та розвитку ОСББ у 2008 році міська рада затвердила «Концепцію політики органів місцевого самоврядування міста Красний Луч щодо співвласників багатоквартирних будинків». У 2008 році був розроблений робочий план, згідно з яким в місті проводиться послідовна робота з підтримки та сприяння створенню ОСББ, а також координація їх роботи.

У 2009 році було прийнято Програму «Реформування та розвиток житлово-комунального господарства на 2010-2014 роки», в якій також важливе місце відводиться розвитку ОСББ в місті. Заходи програми фінансуються з бюджету міста. Так за

період 2008-2010 років виділено 655 тис. грн.

Результати

В даний час в Красному Лучі результативно діють три форми об'єднань співвласників:

- ОСББ, до якого входять кілька будинків, об'єднаних однією територією;
- ОСББ, до якого входять кілька будинків, розташованих на окремих територіях;
- Асоціація ОСББ, до якої входять кілька об'єднань.

Виходячи з практики та за підсумками роботи ОСББ на території громади можна визначити головні переваги їх створення та розвитку для основних учасників процесу.

Мешканці:

- мають можливість створити власну управлінську структуру для вирішення питань утримання будинку та прибудинкової території;
- мають можливість покращити умови проживання у будинку та його фізичний стан;
- мають реальні важелі впливу на порушників договорів та умов проживання;
- контролюють використання квартплати та інших фінансових потоків на утримання будинку;
- можуть здавати в оренду спільне майно – нежилі приміщення, а отримані кошти спрямовувати на потреби будинку.

Місцева влада:

- зменшує витрати місцевого бюджету на утримання будинку;
- звільнена від проблем щодо збирання квартплати;
- створює умови для реалізації прав громадян на отримання якісних послуг ЖКГ і покращення технічного

стану будинків.

Досвід показує, що рівень збирання платежів у будинках ОСББ стабільно високий, якість послуг, які надає ОСББ, помітно покращується, а кошти, що надходять від квартплати та бюджетного фінансування, витрачаються за прозорою контрольованою схемою.

В той же час слід назвати ряд болючих проблемних питань, що перешкоджають більш активному розвитку ОСББ. Зокрема, це недосконалість нормативної бази та необхідність державної підтримки, оскільки місцевий бюджет на має достатніх коштів для стимулювання ОСББ. Великою проблемою також є ветхе та аварійне житло, в якому мешканці не бажають створювати об'єднання та брати на себе всі проблеми. Також існує кадрова проблема – необхідні досвідчені професіонали для здійснення управління будинками ОСББ.

Але, незважаючи на всі проблеми, міська влада вважає, що альтернативи ОСББ як формі управління житлом на сьогодні немає.

Інформація для контактів

Філіппова Марина Вікторівна,
Краснолуцький міський голова
вул. Комуністична, 33
м. Красний Луч, Луганська область, 94500
тел. 6432-20 261

ХЕРСОН

Передумови

Одним із найважливіших чинників забезпечення переходу міста до моделі сталого розвитку є підвищення економіко-екологічної ефективності господарської діяльності. Йдеться про необхідність зменшення обсягів природних ресурсів, що витрачаються на кожну одиницю виробленої продукції, зниження кількості забруднюючих речовин, відходів, утворення яких пов'язане з виробництвом одиниці продукції кожного із секторів господарства та економіки загалом.

На сьогодні в Херсоні дуже актуальним є завдання глибокої реструктуризації та оновлення економіки, створення умов для прискороного технологічного переозброєння виробництва, забезпечення конкурентоспроможності продукції, водночас зменшуючи рівень негативних впливів на довкілля. Економічна політика може бути ефективною тільки за умови збереження довкілля з одночасною оптимізацією процесів прийняття рішень у різних секторах економіки.

Нововведення

У жовтні 2007 року у Херсоні започатковано норвезько-українську Програму «Чисте виробництво», що реалізується спільними зусиллями Норвезької Асоціації дипломованих інженерів та наукових працівників ТЕКНА, Херсонської обласної державної адміністрації, Херсонської міської ради та Херсонської Торгово-промислової палати.

Метою Програми є залучення українських інженерів, які працюють на підприємствах Херсона та області, до вирішення питань збереження енергії таким чином,

Українсько-норвезька програма «Чисте виробництво»

щоб процес її споживання був ефективнішим з економічної та екологічної точок зору.

Кошти на реалізацію проекту надаються Міністерством закордонних справ Норвегії, тому для українських спеціалістів навчання в рамках програми є безкоштовним.

Програма «Чисте виробництво» розрахована на промислові підприємства та підприємства комунального господарства. Навчання носить інтерактивну форму, тобто орієнтовано на безпосереднє спілкування інженерів з інженерами. Норвезькі фахівці дають можливість українським інженерам по-іншому поглянути на своє підприємство, знайти внутрішні ресурси для вирішення виробничих проблем, не звертаючись до зовнішніх фінансових джерел.

Стратегія полягає в тому, що виробник попереджає або зменшує забруднення та кількість відходів шляхом впровадження екологічно ефективних і економічно вигідних заходів щодо зменшення споживання сировини, води, енергії на виробництво одиниці продукції. Це, в свою чергу, веде до зменшення забруднення, зменшення кількості відходів, які виробляє підприємство, покращення умов праці, поліпшення якості продукції, а також підвищення прибутку підпри-

емства. Таким чином, «Чисте виробництво» є ефективним інструментом досягнення екологічно та економічно сталого розвитку.

Проект реалізується за підтримки керівництва міської ради та Херсонської Торгово-промислової палати. Херсон став першим містом України, в якому впроваджується Програма «Чисте виробництво».

Результати

На перших етапах реалізації програми відбувся захист проектів підприємств, серед яких ВАТ «Херсонський маслозавод», ВАТ «Столична судноплавна компанія», ТОВ фірма «Сніжинка», АТЗТ «Херсонський завод гумо-технічних виробів», ватна фабрика «Коттон Клуб Кампус» та інші. Серед представлених фінальних звітів – рентабельні проекти провідних херсонських підприємств: ЗАТ «Херсонський нафтопереробний завод», ВАТ «Електромаш», ВАТ «Херсонський суднобудівний завод», ВАТ «Дніпровське підприємство «Ера», українсько - німецьке спільне ТОВ «Авіа - Про» .

Найактивніше впроваджуються проекти енергоефективності та енергозбереження в начальних закладах міста. Протягом 2010 року встановлено 10 лічильників, у 2011 році планується встановити ще 24.

У Херсонському фізико-технічному ліцеї при ХНТУ та ДНУ станом на 20 березня 2011 року замінено 95 відсотків ламп на енергозберігаючі, що дало економію 11тис.квт за рік.

У Херсонському дитсадочку №71 санаторного типу для дітей з шлунково-кишковими захворюваннями у 2009 та 2010 роках встановлено два сонячні колектори на загальну суму 20 тис. грн для мінімізації енергоспоживання. Сонячний колектор використовується для потреб гарячого водопостачання влітку та системи опалення взимку. Використання цього не-

традиційного джерела енергії сприяє захисту навколишнього середовища. Робота спрямована на скорочення непродуктивних витрат енергоресурсів, на зменшення затрат на енергоносії.

Останнім часом введено в експлуатацію 25 автономних котелень для обслуговування 31 закладу; встановлено геліоколектори у 7 навчальних закладах (останні у ДНЗ №5, ДЮКФП- 5 та ДЮСШ№6); у 14 закладах повністю замінено застарілі прилади освітлення на енергозберігаючі лампи, у 81 – частково (всього 3051 лампа); у 39 закладах встановлено теплові лічильники. **Завдяки провадженню енергозберігаючих заходів, економія енергоносіїв у 2010 році склала 811,3 тис. грн, у тому числі: електроенергія – 309,2 тис. грн, тепла енергія – 502,1 тис. грн.**

У листопаді 2010 року Херсонською Торгово-промисловою палатою за підтримки Херсонської міської ради проведено II Екологічний форум «Чисте місто. Чиста ріка. Чиста планета.», який слугує дискусійною площадкою для обміну досвідом з питань підвищення енергоефективності, покращення механізмів ресурсозбереження, збереження екосистем та біорізноманітності, підвищення ролі екологічного виховання та відповідальності, розвитку діалогу між представниками органів держаної влади, наукових кіл, громадських організацій.

Інформація для контактів

Яременко В'ячеслав Васильович,
Перший заступник
Херсонського міського голови,
просп. Ушакова, 37
м.Херсон, 73003
тел. 552 49 03 14,
ел.пошта: 1zam2@city.kherson.ua.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Передумови

Забруднення навколишнього природного середовища твердими побутовими відходами (ТПВ) є однією з першочергових проблем як для багатьох країн, так і для їх регіонів та міст. З кожним роком вона набуває все більшої гостроти.

Потребує розв'язання ця проблема і в Івано-Франківську. Тут за рік збирається близько 390 тис. м³ ТПВ або 97,5 тис. тонн, тобто в середньому 1,6 м³ на одну людину в рік. Рівень організованого збору і захоронення ТПВ складає 77% в цілому по місту.

Стовідсоткове забезпечення жителів міста послугами з вивозу сміття спричинить збільшення надходження відходів на полігон. Тому одним із основних завдань у цьому напрямку є зменшення навантаження на полігон через запровадження системи сортування та вторинної переробки ТПВ.

Нововведення

На основі використання досвіду міста Бая Маре (Румунія) щодо співпраці між приватними та державними структурами в Івано-Франківську напрацьовано проект впровадження новітніх технологій управління відходами. Головна мета - розробка сталого механізму роздільного збору, транспортування, переробки та утилізації ТПВ, а також зменшення їх шкідливого впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей.

Відповідно до методики, в місті був вивчений склад побутових відходів. Як показує аналіз фракційного

Впровадження новітніх технологій збору та переробки ТПВ – шлях до покращення екологічної ситуації в місті

складу, в них міститься (за вагою) до 8% макулатури, до 25% полімерних відходів, більше 9% скла та інших компонентів, які є цінною вторинною сировиною.

Для запровадження роздільного збору зазначених вище видів відходів, за рахунок коштів проекту буде впроваджено нове обладнання для сортування ТПВ. Зокрема, буде побудовано 200 нових контейнерних майданчиків для сортування ТПВ, закуплено 600 спецконтейнерів, а також два автомобіля для транспортування відходів. Також планується створення регіонального пункту прийому відсортованих ТПВ.

Також проектом передбачається проведення роботи з підвищення екологічних знань, особливо серед учнів шкіл, розроблення стратегічного плану з управління ТПВ в місті, екологічного інспектування полігону тощо.

Основний принцип реалізації проекту – мобілізація людських ресурсів. Для ефективного впровадження проекту створені та функціонують наступні структури підтримки:

- координаційний румуно-український комітет міст-побратимів Бая-Маре-Івано-Франківськ з питань координації планування та реалізації заходів;
- муніципальні координаційні комітети обох міст з питань управління ТПВ та довкілля;
- мотиваційні групи громадськості;
- муніципальний форум сталого розвитку.

Основні методи реалізації проекту:

- соціологічні дослідження, фокус-групи, тренінги, конкурси;
- засідання "круглих столів", громадські слухання, семінари, форуми;
- випуск тематичних статей, буклетів, коміксів, роликів та інтерв'ю в засобах масової інформації, щомісячних бюлетенів "Чисте довкілля";
- екологічне інспектування полігону ТПВ із залученням екологів;
- розробка стратегічного плану з управління ТПВ в місті та схеми вивозу ТПВ;
- розробка "Системи управління навколишнім середовищем м. Івано-Франківська".

Очікувані результати

Результатом реалізації проекту стане впровадження у місті сталої системи збору, транспортування, захоронення та переробки ТПВ.

За рахунок сортування сміття на фракції (пластик, скло, папір і решта відходів) відбудеться зменшення навантаження на полігон на 30 %.

Планується покращення в цілому екологічної ситуації у місті та регіоні.

Окрім того, будуть створені умови для ефективної переробки ТПВ як джерела енергії та отримання цінних компонентів, що містяться у ТПВ. Для суб'єктів підприємницької діяльності буде створено новий ринок збору, транспортування та переробки ТПВ, що в майбутньому приведе до збільшення робочих місць.

Планується також, що за результатами реалізації проекту відбудеться підвищення рівня обізнаності населення з екологічних питань.

Інформація для контактів

Білик Богдан Іванович,
начальник управління
економічного та інтеграційного розвитку
виконавчого комітету
Івано-Франківської міської ради
вул. Грушевського, 21
м. Івано-Франківськ, 76004
тел. 342-55 18 42
ел.пошта: if-msw@yandex.ru

БІЛА ЦЕРКВА

Передумови

Запровадження програм управління відходами в українських містах знаходиться на початковому етапі. Біла Церква - не виняток. Проте, останніми роками в місті розроблено та впроваджується комплекс заходів, спрямованих на покращення санітарної очистки, застосування нових технологій збору, транспортування, сортування, переробки та утилізації твердих побутових відходів.

Практика та результати

У 2007 році Білоцерківська міська рада ухвалила програму «Чисте місто», спрямовану на вирішення невідкладних питань для покращення санітарно-екологічного стану території міста. Вона стала першим кроком до впровадження європейської моделі поводження з відходами, яка передбачає заміну малогабаритних ємностей для сміття на сучасні євроконтейнери місткістю 1,1 м³ з облаштуванням майданчиків і подальшим встановленням контейнерів-сіток для роздільного збору ТПВ.

Протягом 2007-2008 років за рахунок коштів міського бюджету було встановлено 250 євроконтейнерів та придбано два автомобілі-смітєвози на загальну суму 825 тисяч гривень. Для зниження собівартості вивезення ТПВ та зменшення забруднення навколишнього середовища ці машини у якості пального використовують стиснений природний газ - метан.

У 2009 році міська рада виділила 360 тисяч гривень на розробку проекту «Доопрацювання діючого сміттєзвалища ТПВ м. Біла Церква в районі балки

Програма «Чисте місто»

«Сухий Яр» до об'єму під рекультивуацію». Документ пройшов екологічну експертизу в Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Київській області. ВАТ «КАТП-1028» надало сприяння в розробці проекту. Реалізація проектних заходів дозволить:

- використовувати існуючий полігон ТПВ без спричинення шкоди навколишньому середовищу;
- отримати резерв часу для визначення та впровадження новітніх технологій переробки твердих побутових відходів.

У 2009 році було розроблено та затверджено міською радою «Програму поводження з твердими побутовими відходами в м. Біла Церква на період 2009-2014 років та на розрахунковий термін до 2019 року», головною метою якої є впровадження роздільного збору для повної переробки та утилізації ТПВ.

У 2009-2010 роках ПрАТ «КАТП-1028» за рахунок власних коштів встановило по місту 250 євроконтейнерів на загальну суму 780 тис. гривень. З 2010 року підприємство почало співпрацювати з інвестором з метою встановлення на міському полігоні ТПВ пересувного сміттесортувального пункту проектною потужністю 10-12 тон ТПВ на годину.

Таким чином у Білій Церкві у 2011 році розпочалося впровадження розділення сміття на вологу та суху фракцію, сортування ТПВ. Міська рада прийняла рішення та виділила кошти на будівництво та облаштування майданчиків для встановлення 450 контейнерів для роздільного збору сміття. Відходи з цих контейнерів потрапляють на пересувний сміттесортувальний пункт, що представляє собою систему з двох стрічкових транспортерів - приймального та відбірного, які розміщені в приміщеннях. Вздовж відбірного транспортера вмонтовано люки, до яких відбираються окремо різні види вторинної сировини (скло, ПЕТ пляшки по кольорам, папір, картон, чорні та кольорові метали, поліетиленова та термопластична плівка). Відібрана вторинна сировина складає до 40 відсотків від

загального об'єму відходів. Залишок транспортером подається в бункер сміттєвоза та захоронюється на полігоні. Відібрана вторинна сировина пресується та відправляється на переробні підприємства.

Сортувальний пункт обладнаний пересувними побутовими та адміністративними приміщеннями, які забезпечені опаленням, гарячим та холодним водопостачанням. Кошторисна вартість пункту - 2 млн. гривень, потужність - 3,5-5 тон ТПВ на годину, змінна зайнятість - 17 працівників. Організована робота в дві зміни. До кінця 2011 року планується збільшення потужності сортування до проектної - 10-12 тон ТПВ на годину.

Слід окремо відмітити, що впровадження розділення сміття супроводжувалося інформаційно-агітаційною кампанією серед жителів міста. Відповідна робота проводилася в навчальних закладах, ЖЕКах, різноманітних підприємствах та установах. На таку діяльність було виділено 800 тисяч гривень.

Подальша робота в місті у сфері управління відходами в період з 2012-2019 років проводитиметься відповідно до прийнятої «Програми поводження з твердими побутовими відходами в м. Біла Церква на період 2009-2014 років, та на розрахунковий термін до 2019 року».

Інформація для контактів

Виконавчий комітет
Білоцерківської міської ради
вул. Ярослава Мудрого, 15
м. Біла Церква, Київська область, 09115
тел./факс 456 - 39 21 59

ЧЕРКАСИ

Передумови

Із встановленням вимог щодо дотримання критеріїв визначення одержувачів бюджетних коштів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.01.2011 № 37, було значно обмежено можливості залучення комунальних підприємств міста до реалізації заходів, передбачених міськими програмами. Разом з тим, на балансі КП обліковується значна частина об'єктів комунальної власності, які потребують витрат на утримання і збереження. Окрім цього, ряд комунальних підприємств, зважаючи на об'єктивні та суб'єктивні причини, мали збитки за попередні роки, що унеможливило їх фінансування як одержувачів коштів, хоча вони задіяні у виконанні ряду міських програм.

Отже, необхідність забезпечувати фінансування з бюджету міста витрат, пов'язаних із утриманням об'єктів міської комунальної власності, потребувала впровадження у практику чіткого і зрозумілого порядку використання бюджетних коштів.

Практика

Департамент бюджетної політики спільно із Департаментом економічної політики та розвитку розробили та винесли на розгляд виконавчого комітету і міської ради проект рішення щодо порядку використання бюджетних коштів, передбачених на реалізацію міських програм (далі Порядок).

Затверджений міською радою Порядок передбачає, що фінансування одержувачів коштів в рамках міських програм може відбуватися у двох випадках:

Досвід упорядкування використання бюджетних коштів, передбачених на реалізацію міських програм

1) уповноваження одержувача бюджетних коштів розпорядником бюджетних коштів на виконання заходів, передбачених бюджетною програмою та надання йому коштів бюджету (на безповоротній чи поворотній основі) в межах відповідних бюджетних асигнувань;

2) надання фінансової підтримки з міського бюджету, що передбачено відповідною бюджетною програмою.

У випадку уповноваження підприємства чи організації на виконання заходів програми включення до мережі одержувача бюджетних коштів відбувається за умов дотримання шести критеріїв, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2011 № 37. При цьому, у Порядку вказані документи, які надаються для підтвердження кожного із критеріїв.

Фінансова підтримка за рахунок бюджетних асигнувань надається на безповоротній основі виходячи із фінансових можливостей міського бюджету та відповідно до рішення виконавчого комітету Черкаської міської ради для:

- забезпечення ефективної господарської діяльності комунальних підприємств, діяльність яких пов'язана із суспільно-важливими інтересами у соціально-культурній, житлово-комунальній, транспортній та екологічній сферах;

- відшкодування збитків комунальним підприємствам у випадках, коли чинним законодавством встановлено умови господарювання, при яких не забезпечується відшкодування витрат на виробництво товарів (робіт, послуг).

Згідно затвердженого Порядку критеріями відбору

для надання фінансової підтримки є наявність:

- обґрунтування, у тому числі із фінансово-економічним розрахунком, поданого відповідальним виконавцем бюджетної програми, щодо необхідності залучення комунальних підприємств до виконання заходів бюджетної програми, розміру витрат, які вони несуть у зв'язку із залученням їх до виконання заходів бюджетної програми;

- фінансового плану комунального підприємства на поточний рік, затвердженого виконавчим комітетом Черкаської міської ради. Проект рішення виконавчого комітету готує департамент економічної політики та розвитку за погодженням з департаментом бюджетної політики;

- затверджених для відповідного комунального підприємства виконавчим комітетом тарифів на надання послуг.

Комунальним підприємствам, яким згідно з Планом соціально-економічного і культурного розвитку міста на відповідний рік та Міським бюджетом на відповідний рік передбачено асигнування на поповнення статутного фонду, фінансова підтримка надається з урахуванням цих коштів.

Одержувач бюджетних коштів використовує їх на підставі плану використання бюджетних коштів, що містить розподіл бюджетних асигнувань, затверджених у кошторисі цього розпорядника бюджетних коштів.

У разі отримання бюджетних коштів одержувачем

платежі здійснюються з рахунка, відкритого в установленому порядку в органах Державної казначейської служби.

Результати

Прийняття та впровадження порядку використання бюджетних коштів, передбачених на реалізацію міських програм, дозволило забезпечити умови для проведення роботи з підтвердження критеріїв одержувачів коштів, затвердження фінансових планів та тарифів на надання послуг комунальних підприємств міста. Разом з тим, в ході опрацювання фінансових планів постало багато питань щодо тарифів на послуги, контрактів з керівниками підприємств, доцільності витратної частини фінансових планів. Розв'язання цих проблем в свою чергу потребує найшвидшого прийняття ефективних управлінських рішень, зокрема щодо доцільності перебування того чи іншого комунального підприємства у власності громади.

Інформація для контактів

Департамент бюджетної політики
виконавчого комітету
Черкаської міської ради
вул. Б.Вишневецького, 36
м. Черкаси, 18000
тел. 472-36 02 80

СУМИ

Передумови

Органи місцевого самоврядування зобов'язані діяти, захищаючи інтереси громади, зокрема й у питаннях здобуття доступної та якісної освіти, зміцнення та розвитку матеріально-технічної бази

Децентралізації бухгалтерського обліку у міських закладах освіти

навчальних закладів, забезпечення цільового та ефективного використання бюджетних коштів.

Керуючись ст. 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від

19.08.2009 № 1007-Р «Про забезпечення цільового використання коштів бюджетними установами (закладами) соціально-культурної сфери» та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.09.2009 № 1125 «Про внесення змін до пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.2009 № 1007-Р «Про забезпечення цільового використання коштів бюджетними установами (закладами) соціально-культурної сфери», а також на виконання рішення Сумської міської ради від 25 листопада 2009 № 3174-МР «Про оптимізацію роботи із забезпечення ефективного використання коштів бюджетними установами (закладами), підпорядкованими управлінню освіти і науки Сумської міської ради», з 1 лютого 2010 року 65 закладів освіти було переведено на самостійне ведення бухгалтерського обліку.

Нововведення

На сьогоднішній день кожний з відокремлених навчальних закладів є юридичною особою, тобто, має власну печатку, відкриті рахунки в управлінні державного казначейства м. Суми по загальному та спеціальному фондах.

Керівник установи самостійно укладає договори з постачальниками на отримання продуктів харчування, що дозволяє забезпечити якісне збалансоване харчування дітей. Вони також слідкують за термінами придатності, виготовленням продуктів та строками їх вживання.

Окрім того, батьківський комітет кожного закладу має можливість постійно контролювати використання своїх коштів.

Бухгалтери закладів проводять розрахунки за

спожиті енергоносії та комунальні послуги, нараховують та виплачують заробітну плату працівникам своїх установ. У бухгалтеріях всіх закладів освіти встановлено комп'ютерну програму 1С «Бухгалтерія», яка забезпечує постійне оновлення у відповідності до змін, які відбуваються у порядку бухгалтерського обліку та звітування.

Така децентралізація дозволяє керівникам закладів бачити на перспективу можливість матеріального заохочення, преміювання працівників за добросовісне виконання професійних обов'язків, стимулювання до творчої праці, що дуже важливо в умовах обмеженого фінансування.

Результати

Децентралізація бухгалтерії управління освіти і науки Сумської міської ради зумовлює впровадження

позитивних змін в організацію харчування дітей у закладах освіти, стимулює раціональне використання електричної енергії, води та тепла.

Так поява конкуренції між постачальниками спричинила утримання цін на продукти харчування та покращення їх якості. Також більш гнучким і надійним стало регулювання замовлення протягом року в межах укладених договорів.

Дуже важливо, керівники закладів забезпечують ретельний контроль за ефективним використанням енергоносіїв у кожному навчальному закладі.

З 1 лютого 2010 року відповідно до наказу Міністерства

освіти та науки України № 414 «Про затвердження методичних рекомендацій з питань порядку формування штатів загальноосвітніх навчально-виховних закладів» у дошкільних закладах та школах міста Суми введено додаткові посади бухгалтерів.

Інформація для контактів

Управління освіти і науки
Сумської міської ради
вул. Харківська, 35,
м. Суми, 40024
тел. 542-32 78 05

ел.пошта: osvita@meria.sumy.ua

ЛУЦЬК

Передумови

Динамічний розвиток туризму спостерігається у всьому світі. Ця галузь господарства має неабияке суспільно-економічне значення, оскільки впливає на рівень ВВП, сприяє розвитку підприємництва, створює робочі місця тощо, а також формує імідж країни та її регіонів.

Нині суттєво зростає інтерес до міського туризму, викликають зацікавленість автентичність, місцева культура та історія, а отже стають популярними подорожі, які поєднують відпочинок і розваги з вивченням культурних та історичних принад.

Місто Луцьк є одним з найстаріших в Україні, але, на жаль, досі не стало туристичним осередком, навіть в межах нашої держави.

Останніми роками міська влада вивчає закордонний досвід та активно запроваджує

Стратегія туристичного розвитку міста

інноваційні практики управлінського характеру з метою перетворення Луцька у сучасний європейський культурно-туристичний центр.

Нововведення

Першим важливим кроком стала розробка Стратегії розвитку туризму до 2020 року. До речі, в Луцьку вперше серед міст України був розроблений такий документ, що відповідає європейським стандартам.

Стратегія розвитку туризму міста Луцька документально засвідчує прагнення Луцької міської ради та громади розвивати в місті туризм, а також визначає основні пріоритети та цілі:

1) Забезпечити якісне управління туристичною галуззю та інформаційними потоками

В туристичному секторі міста існує потреба в

узгодженості дій всіх суб'єктів. Необхідно налагодити співпрацю та взаємозв'язок між всіма ланками туристичного процесу. Передбачається також становлення стійких потоків туристичної інформації від організацій, які надають туристичні послуги, до споживачів цих послуг; обмін інформацією в середовищі партнерів галузі та інших дотичних сфер.

Операційні цілі:

- 1.1. Формування системи збору, накопичення, поширення та обміну туристичною інформацією.
- 1.2. Брендінг міста, маркетинг туристичного продукту Луцька.
- 1.3. Координація діяльності в туристичному секторі.
- 1.4. Підвищення кваліфікації кадрів в галузі туризму, покращення якості послуг.
- 1.5. Налагодження зовнішньої співпраці (в тому числі міжнародної) в сфері туризму.
- 1.6. Вдосконалення місцевої нормативно-правової бази в галузі туризму.

2) Створити конкурентоспроможний туристичний продукт

Необхідно створити такий набір туристичних послуг, який вирізнятиме Луцьк серед інших туристичних центрів. Вдосконалення старих та створення нових туристичних продуктів має узгоджуватись з баченням та місією розвитку туризму, а також спрямовуватись на конкретні цільові групи.

Операційні цілі:

- 2.1. Формування туристичних продуктів на основі історичної привабливості міста.
- 2.2. Розвиток туризму на базі зелених територій, парків, річок в місті.
- 2.3. Створення системи подієвого туризму.

2.4. Використання привабливого туристичного регіону Волині для доповнення туристичного продукту міста.

2.5. Створення сучасних креативних туристичних продуктів.

2.6. Підвищення візуальної привабливості туристичних місць, об'єктів, маршрутів.

3) Розбудувати сучасну мережу туристичної інфраструктури

Передбачається покращення умов перебування туристів в місті, їх пересування, відпочинку, харчування та задоволення інших потреб. Під час реалізації пріоритету варто врахувати існуючий незадовільний стан багатьох туристично-привабливих об'єктів, а також благоустрій парків, скверів, площ. Туристи в Луцьку мають почуватись комфортно, зручно, а головне – безпечно.

Операційні цілі:

- 3.1. Створення додаткових об'єктів та послуг міської інфраструктури.
- 3.2. Збереження історичних пам'яток, благоустрій зелених зон та парків.
- 3.3. Створення системи візуальної комунікації в місті та інших візуальних елементів.
- 3.4. Будівництво та реконструкція місць для організації заходів.
- 3.5. Вдосконалення транспортної мережі та сполучень.
- 3.6. Підвищення рівня безпеки туристів під час їх перебування.

4) Посилити фінансові можливості туристичної галузі в Луцьку

Пошук та залучення додаткових ресурсів (в матеріальній та нематеріальній формах) для розвитку туризму

міста. Варто врахувати можливості, які відкриваються завдяки близькості до Європейського Союзу - залучення європейських коштів та транскордонне співробітництво.

Операційні цілі:

4.1. Пошук та освоєння зовнішніх джерел ресурсів.

4.2. Залучення інвестицій.

4.3. Координація внутрішніх фінансових ресурсів міста.

Також Стратегією визначено місію та бачення розвитку туризму:

Місто Луцьк – історичне місто з належною йому сторінкою в історії України та Європи. Місто, насичене визначними подіями, відомими людьми, загадковими легендами, вражаючими історіями, унікальними місцями.

Місто Луцьк - історичний та культурний центр Волині, унікальність якого змушує дивуватись неповторністю та історичною значимістю.

Місто Луцьк – незабутнє поєднання стародавнього, розміреного, спокійного міського життя з нестримною динамікою та рухом сучасного, розвиненого міста.

Луцьк – місто, перебування в якому – це подарунок для тебе!

Стратегія туристичного розвитку Луцька створена в рамках проекту «Стратегія туристичного розвитку міста Луцька в умовах транскордонних євроінтеграційних процесів», який реалізовувала Луцька міська рада спільно з Європейським центром транскордонних

ініціатив у місті Люблін (Республіка Польща) в рамках Програми польської закордонної допомоги Міністерства закордонних справ Республіки Польща.

Результати

Стратегія туристичного розвитку Луцька розроблена групою українських та польських експертів, до якої входили управлінці, громадські діячі, краєзнавці, науковці. Документ ухвалений міською радою і прийнятий до реалізації виконавчими органами Луцької міської ради, туристичними інституціями та організаціями.

Серед перших результатів слід назвати створення Центру туристичної інформації та послуг. Це комунальне підприємство запроваджено з метою розширення можливостей щодо розвитку туризму. Одним з елементів діяльності Центру є інформаційний пункт на одній з головних площ міста, який діє під час проведення масових заходів.

Про події, що відбуваються у Луцьку, жителів і гостей міста інформує інтернет-сторінка «Подія у Луцьку» <http://www.ti.lutsk.ua/>.

На виконання стратегічних цілей в даний час ведеться робота над розробкою туристичного бренду міста (логотип), його візуальним відображенням, змістовим наповненням (слоган).

Стратегія розвитку туризму міста Луцька розроблена у найбільш відповідний момент - в результаті світової економічної кризи туристичний сектор зазнав значних втрат, але подолав негативну тенденцію і зараз готується до подолання наслідків та подальшого розвитку. Тому заходи з її реалізації стануть добрим поштовхом і створюють шанси для динамічного розвитку туристичного сектору в Луцьку.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Передумови

Протягом останніх двох десятиліть Хмельницький, значною мірою завдяки створенню та діяльності великих речових ринків, сформувався як достатньо активний осередок підприємницького життя.

Показник рівня зайнятості населення у малому бізнесі в місті Хмельницькому є одним із найвищих серед міст України. На початок 2011 року кількість осіб, зайнятих в малому бізнесі становить 55276 чоловік (21% від загальної чисельності жителів міста).

За даними єдиного державного реєстру станом на 01.01.2011 року загальна чисельність юридичних осіб у Хмельницькому складає 7436 одиниць, фізичних осіб-підприємців – 32180.

Інформація для контактів

Іванюк Микола Ігорович,
начальник управління міжнародного
співробітництва та туризму
Луцька міська рада
вул. Богдана Хмельницького 19
м. Луцьк , 43025
тел. 332- 777 995
ел.пошта: lutsk_umspd@yahoo.com
Моклиця Юрій Володимирович,
голова Асоціації розвитку туризму Волині
вул. Шевченка, 14
м. Луцьк ,43018
тел. 091- 314 08 00
ел.пошта: info@tourism.volyn.ua

Досвід роботи міського дозвільного центру

У 2010 році зареєстровано 361 юридичних осіб, що на 5,5% більше ніж в 2009 році та 3193 фізичних осіб – підприємців, що на 36,1% більше ніж в 2009 році.

Тобто, мале підприємництво у Хмельницькому і сьогодні, незважаючи на кризовий період, - це сектор, який динамічно розвивається, забезпечує зайнятість населення та зміцнює економіку міста. Обсяг надходжень від підприємницьких структур складає близько третини від загальних надходжень до бюджету міста.

Разом з тим, дозвільна система України є однією з найбільш складних, непрозорих, обтяжливих та витратних, що суттєво стримує розвиток підприємницької ініціативи.

З метою подолання перепон у цій сфері та на виконання вимог Закону України «Про дозвільну

систему у сфері господарської діяльності» з 20 жовтня 2006 року у Хмельницькому працює дозвільний центр департаменту економіки Хмельницької міської ради, який забезпечує оформлення та видачу переважно більшої частини документів дозвільного характеру. Він став посередником між суб'єктами господарювання та дозвільними органами, значно спростивши процедуру отримання усіх необхідних документів.

Нововведення

Виконком Хмельницької міської ради створив належні умови для діяльності центру та ефективної роботи державних адміністраторів: виділено приміщення (7 кімнат) та автомобіль, державні адміністратори забезпечені комп'ютерною (11 шт.) та копіювальною технікою (принтер – 6 шт., ксерокс – 3 шт.), вхід до приміщення обладнано пандусом та кнопкою виклику, облаштовано зону очікування для заявників.

Відповідно до затверджених рішеннями виконкому Порядку взаємодії представників місцевих дозвільних органів, які здійснюють прийом суб'єктів господарювання в одному приміщенні та Порядку дозвільно-погоджувальних процедур для суб'єктів господарювання через дозвільний центр департаменту економіки, у повному обсязі налагоджена співпраця з місцевими дозвільними органами та з територіальними представництвами центральних органів виконавчої влади, структурними підрозділами облдержадміністрації (51 дозвільний орган). Ведеться постійна робота щодо налагодження конструктивної співпраці з дозвільними органами всіх рівнів, що діють на території міста.

Створені та ефективно функціонують реєстр дозвільних процедур і єдина електронна інформаційна

система, яка дає можливість отримати інформацію щодо дозвільно-погоджувальних процедур, роздрукувати бланки та форми заяв, отримати інформацію щодо стану виконання дозвільних процедур.

Для забезпечення прозорості процедур оформлення та видачі документів дозвільного характеру рішенням виконавчого комітету Хмельницької міської ради при дозвільному центрі у 2008 році створено інформаційно-консультативний центр, у якому передбачено чотири місця для користувачів-підприємців. Тут вони мають можливість за допомогою комп'ютерної системи швидко отримати всю необхідну інформацію щодо дозвільних процедур і діючих нормативно-правових актів стосовно тієї чи іншої сфери, роздрукувати необхідну інформацію, ознайомитися із встановленими формами заяв, повним переліком тих документів, які необхідно подати в центр для отримання документів дозвільного характеру. Завдяки електронному реєстру підприємці також можуть оперативно отримувати інформацію про проходження поданих ними документів у відповідних установах, що видають дозволи. У приміщенні дозвільного центру встановлено інформаційний кіоск – апаратно-програмний комплекс, призначений для забезпечення інтерактивного доступу до інформації, яка може міститись у найрізноманітніших інформаційних системах, за допомогою дотику.

Прийом документів та видача дозволів у дозвільному центрі з 2009 року проводиться виключно за принципом організаційної єдності. Представники місцевих дозвільних органів беруть участь у роботі єдиного центру згідно із затвердженим графіком. Прийом документів та видача дозволів державними адміністраторами у дозвільному центрі проводиться щоденно.

У 2010 році запроваджено спрощений порядок розгляду питань, пов'язаних з наданням дозволів на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок та погодження документації із землеустрою. Терміни погоджень значно скорочено – з 2 місяців до 2-3 тижнів. Також спрощено процедури оформлення договорів особистого строкового сервіту на розміщення на території міста Хмельницького малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності.

Відповідно до змін, внесених в липні 2010 року до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», проведена робота з місцевими дозвільними органами щодо практичного застосування декларативного принципу при запровадженні суб'єктом господарювання діяльності. Протягом 2010 року зареєстровано 211 декларацій відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері торгівлі, 87 декларацій відповідності об'єкта (об'єктів) вимогам законодавства з питань пожежної безпеки та 26 заяв-декларацій про розміщення малих архітектурних форм.

Для упорядкування видачі документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності та на виконання вимог чинного законодавства дозвільним центром спільно з дозвільними органами опрацьовано 60 регламентів щодо порядку видачі документів дозвільного характеру (з них 46 – затверджені та погоджені, 5 – в стадії погодження, 9 – в стадії розробки).

З метою забезпечення ефективної роботи дозвільного центру проводиться регулярне опитування суб'єктів господарювання щодо якості обслуговування у

дозвільному центрі, доступності інформації, дотримання дозвільними органами законодавства про дозвільну систему у сфері господарської діяльності тощо.

На офіційному сайті Хмельницької міської ради www.khmelnytsky.com створено окремий розділ «Дозвільний центр», що містить інформацію про роботу Дозвільного центру та нормативну підбірку з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності. Ця інформація постійно оновлюється та поповнюється.

Результати

Розпочавши свою роботу у 2006 році з видачі 10 видів документів дозвільного характеру, станом на 2011 рік центр видає 65 видів документів дозвільного характеру та виконує 40 видів дозвільно – погоджувальних процедур.

Обсяги звернень, які надходять до дозвільного центру і потім опрацьовуються його працівниками, постійно зростають, що свідчить про позитивну динаміку розвитку підприємництва в Хмельницькому та про те, що дозвільний центр насправді став надійним помічником суб'єктам господарювання в отриманні дозволів.

Лише за 2010 рік дозвільним центром отримано 10068 звернень суб'єктів господарювання, видано 9256 документів дозвільного характеру, надано 3190 консультацій.

За період роботи дозвільного центру державні адміністратори набули значного досвіду, глибоко вивчають суть кожного дозвільного документу, щоб результативно та на високому професійному рівні представляти інтереси суб'єктів господарювання в дозвільних органах.

У 2009 та 2010 роках Хмельницький дозвільний

центр був удостоєний державних відзнак за високі результати діяльності за підсумками Всеукраїнських конкурсів «Кращий дозвільний центр» та «Кращий адміністратор». Ці конкурси проводив Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва з метою підвищення якості реалізації Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», впровадження у діяльність органів державної влади та адміністраторів

мотиваційних стимулів та популяризації дозвільних центрів.

Інформація для контактів

Хмельницька міська рада
вул. Гагаріна, 3
м. Хмельницький, 29000
тел. 382-76-43-49

ел.пошта: uvip@rada.khmelnitsky.com

КРИВИЙ РІГ

Передумови

В єдиному дозвільному центрі м. Кривого Рогу здійснюється прийом та видача документів дозвільного характеру за принципом організаційної єдності, забезпечуються умови для належної дії Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Тут працюють п'ять державних адміністраторів. В режимі

Новації в роботі міського дозвільного центру

«єдиного вікна» представники 29 служб надають послуги з дозвільних та погоджувальних процедур щодо відкриття об'єктів бізнесу, ведення підприємницької діяльності. Всі послуги надаються безкоштовно. Адміністративні послуги сертифіковано ще у 2005 році, а у 2010 році центр отримав сертифікат відповідності вимогам ДСТУ ISO 9001-2009. Регламенти виконання усіх 194 процедур дозвільного центру затверджені виконкомом, прописані їх алгоритми, із визначенням термінів та конкретних виконавців. Необхідну інформацію про дозвільну систему та зразки документів можна отримати через офіційний сайт виконкому, електронну систему «Криворізький ресурсний центр».

Нововведення

У рамках роботи єдиного дозвільного центру м. Кривого Рогу впроваджуються пілотні проекти – «Електронна система моніторингу роботи місцевих дозвільних органів з питань виконання дозвільних процедур у м. Кривому Розі» та «Земельний офіс».

Пілотний проект «Електронна система моніторингу роботи місцевих дозвільних органів з питань виконання дозвільних процедур у м. Кривому Розі»

реалізується в рамках роботи регіонального інформаційно-ресурсного центру при Дніпропетровській ОДА «Відкрита влада». Його мета – забезпечення відкритості інформації про роботу місцевих органів влади, створення єдиної системи інформаційної підтримки суб'єктів господарювання з питань надання адміністративних послуг. Введення системи «Моніторинг» створило можливості для детального контролю стану розгляду кожної заяви та пакету документів, поданих підприємцями для отримання дозволів, своєчасності їх видачі або прийняття рішення щодо відмови. Завдяки такому моніторингу можна оцінити результати та якість роботи, запропонувати скасувати зайві процедури, скоротити терміни розгляду документів службовцями.

Проект «Земельний офіс» діє в пілотному режимі з 2009 року.

В цьому офісі проводиться прийом та видача документів, які стосуються будівництва та реконструкції об'єктів (містобудівні

дозволи, різноманітні погодження); оренди або користування земельними ділянками. Для зручності відвідувачів розроблено **Дорожню карту землекористувача**, яка містить інформацію про всі кроки та процедури, що здійснюються на

етапах оформлення земельних ділянок відповідними структурними підрозділами виконкому, управлінням Держкомзему у Дніпропетровській області, землепорядними організаціями. За результатами щоденних моніторингових «Земельного офісу» забезпечено скорочення термінів виконання дозвільних, погоджувальних процедур для суб'єктів господарювання при оформленні земельних відносин.

Результати

Новації та заходи з реформування дозвільної системи позитивно вплинули на розвиток підприємництва в місті.

На сьогодні кожний п'ятий мешканець Кривого Рогу легалізував свою підприємницьку ініціативу.

Питома вага надходжень коштів від суб'єктів малого і середнього підприємництва у загальному фонді місцевого бюджету складає третину власних та закріплених доходів (за 2010 рік - 445 285,8 тис. грн.).

В Кривому Розі станом на 01.03.2011р.

– зареєстровано 101,8 тисяч суб'єктів господарювання (юридичних – 13,8 тис., фізичних -88,0 тис. осіб), у т.ч. кількість не припинених суб'єктів господарювання - 34,9 тис. (з яких юридичних осіб – 5,7 тис., фізичних -29,2 тис.);

– діють 3,5 тис. малих підприємств, на яких працює

близько 22 тисячі чоловік. Протягом 2010 року на об'єктах малого і середнього підприємництва створено 9,6 тис. нових робочих місць.

Протягом I кварталу 2011 року в єдиному дозвільному центрі м.Кривого Рогу:

- розглянуто понад 9 тисяч звернень суб'єктів господарювання;
- виконано близько 8 тисяч дозвільних, погоджувальних процедур;
- надано більше 1,5 тисячі консультацій.

Відповідно до розпорядження міського голови

Ю.Вілкула у березні цього року у виконавчому комітеті Криворізької міської ради розпочато розробку пілотної моделі муніципального центру послуг.

Інформація для контактів

Відділ дозвільно-погоджувальних процедур
виконкому Криворізької міської ради
пл. Радянська,1,
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область,
50101
тел. 564-92 13 77, 74 02 10
ел.пошта: viza@ukrpost.ua

БОРИСПІЛЬ

Передумови

З метою стимулювання Бориспільських підприємств

до насичення споживчого ринку конкурентоспроможною продукцією для задоволення потреб населення в якісних і дешевих товарах, а також для підтримки ініціатив і зусиль товаровиробників щодо поліпшення якості продукції (товарів, робіт, послуг); поширення і пропагування досвіду підприємств та організацій, які виробляють якісну продукцію; підвищення інформованості органів влади, підприємств (організацій), громадських організацій, засобів масової інформації та населення щодо якісної вітчизняної продукції та їх виробників у місті починаючи з 2009 року проводиться міський конкурс якості «Бориспільська марка».

«Бориспільська марка» - міський конкурс якості

Нововведення

У 2010 році Конкурс проводився за такими номінаціями:

- продовольчі товари;
- промислові товари;
- товари виробничо-технічного призначення;
- послуги та роботи;
- відзнака за інноваційний підхід.

Особливістю конкурсу 2010 року є введення в номінації „Послуги” підномінацій для можливості оцінювання широкого спектру послуг у різних сферах. Зокрема підприємства мали змогу поборотися за наступними підгрупами:

- нові високоякісні послуги;
- послуги по пошиттю та ремонту одягу, предметів домашнього вжитку;
- послуги у сфері культури, відпочинку та спорту.

Для оцінки представлених зразків продукції

створено експертну комісію у складі фахівців санітарно-епідеміологічної служби, антимонопольного комітету, регіонального центру з інвестицій та розвитку, ради підприємців міста, служби зайнятості, Київської облдержадміністрації, Бориспільської міської ради та її виконавчого комітету.

Міський конкурс якості дуже популярний як серед товаровиробників, так і жителів міста. Його учасниками за два роки стали 33 суб'єкти підприємницької діяльності, які представили на конкурс більше 115 видів продукції (послуг, робіт). Головна мета учасників не стільки перемога, скільки можливість оцінити перспективний потенціал свого підприємства на ринку товарів і послуг.

Головні вигоди для учасників проекту:

- подолання кризової ситуації та утримання своїх позицій на ринку;
- збереження обсягів виробництва та кількості робочих місць;
- покращення іміджу підприємств;
- сприяння популяризації продукції, товарів, робіт, послуг місцевого виробника;

- можливість використання логотипу Конкурсу в подальшому.

Результати

У кінцевому результаті від проведення конкурсу головний приз отримують всі - як виробники, так і споживачі товарів і послуг. Адже в конкурсі якості оцінюється не окремий вид товарів чи послуг, а цілий комплекс показників роботи підприємства, зокрема шляхи і результати удосконалення, менеджмент, якість продукції тощо.

Переможці Конкурсу отримали право безкоштовно використовувати протягом трьох років логотип „Бориспільська марка” для маркування і рекламування продукції (товарів, робіт та послуг). Логотип конкурсу офіційно зареєстрований в ДП «Київський обласний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації «Київоблстандартметрологія».

За підсумками конкурсу якості видано каталог «Краща продукція, роботи, послуги м. Бориспіль».

Ознайомитися з умовами Конкурсу можна на сайті Бориспільської міської ради www.borispol-rada.gov.ua.

Контактна інформація

Виконавчий комітет
Бориспільської міської ради
Відділ економічної та інвестиційної політики
вул. Київський Шлях, 72 , кім. 302
м. Бориспіль, Київська область, 08300
тел. 4595-6 11 43, факс 6 02 35

ПРИЛУКИ

Передумови

Становлення та розвиток підприємництва є об'єктивною тенденцією розбудови сучасного ринку України. Малий бізнес сьогодні є частиною буття мільйонів громадян. Вигоди від нього є очевидними – самозайнятість, створення робочих місць, поповнення бюджету.

Так, надходження до міського бюджету Прилук від підприємницької діяльності за 2010 рік склали 8,3 млн. грн., що на 736,5 тис. грн. більше, ніж у 2009 році.

Всього в місті станом початок 2011 року зареєстровано 4447 фізичних осіб - підприємців та 468 юридичних осіб.

Важливими чинником розвитку підприємництва є становлення міської інфраструктури малого бізнесу. В Прилуках діють центр підтримки підприємництва, філії та відділення банків, три кредитні спілки, дві аудиторські фірми, шість об'єднань підприємців тощо.

Не менш важливими для розвитку ділової активності є прозорість, ефективність та доступність дозвільної системи.

У 2005 році у Прилуках в рамках реалізації проекту БІЗПРО (за сприяння USAID) було створено Єдиний центр з оформлення документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності. Головною метою було покращення місцевого правового та регуляторного середовища для малого і середнього підприємництва шляхом спрощення процедур отримання дозвільних документів.

Нововведення

Сьогодні Дозвільний центр Прилуцької міської ради працює відповідно до вимог Закону України „Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, забезпечуючи

Дозвільний центр – крок до відкритості та прозорості влади

прозорість та відкритість функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування в оформленні дозвільних документів.

Вигоди від роботи Дозвільного центру, перш за все, мають самі суб'єкти господарювання – підприємці та громадяни (відвідувачі центру). В рамках Дозвільного центру вимоги дозвільних установ щодо порядку видачі документів дозвільного характеру та проходження процедур стають більш скоординованими. Окрім того, мінімізуються випадки подачі невірно оформлених пакетів документів, що оптимізує документообіг. Дозвільний центр дає змогу зекономити час, оскільки немає необхідності відвідувати дозвільні органи.

Для місцевої влади функціонування Дозвільного центру є інноваційною практикою в організації роботи з надання послуг громадянам та підприємцям. В рамках цього підрозділу покращилася координація та комунікація між структурами влади, які видають дозволи. Окрім того, завдяки діяльності центру влада отримує інформацію про підприємства, які звертаються за дозволами, вид їх діяльності, місце розташування, нерухомість тощо. Це дозволяє здійснювати ефективну контролюючу функцію та враховувати дані при розробці стратегічних планів економічного та соціального розвитку міста.

Ще однією суттєвою перевагою Дозвільного центру є забезпечення прозорості та відкритості процесу прийняття рішень та видачі дозволів, що сприяє посиленню довіри місцевої бізнес-групи до влади.

В Дозвільному центрі міста працюють два державні адміністратори, які проводять прийом підприємців та громадян не лише з питань видачі документів дозвільного характеру, але й консультують початківців, приймають письмові звернення. Тут представники 20 служб (10 дозвільних органів; 7 структурних підрозділів виконкому міськради; 3 суб'єкти господарювання з надання комунальних послуг, які видають документи для одержання дозволів) надаються послуги щодо більше 40 дозвільних та погоджувальних процедур.

Для відвідувачів розроблені спеціальні картки щодо кожної послуги. Вся інформація розміщена на інформаційних стендах, а також на офіційному сайті міста.

Результати

Протягом 2010 року до Дозвільного центру надійшло 2514 письмових звернень. Державні адміністратори надали більше трьох тисяч консультацій суб'єктам господарської діяльності та громадянам міста.

З метою координації роботи представників дозвільних

органів, відділів та управлінь міської ради. Дозвільним центром з 2008 року започаткована практика щопівроку розглядати на засіданні виконавчого комітету міської ради питання «Про стан розгляду звернень суб'єктів господарської діяльності щодо видачі документів дозвільного характеру в сфері господарської діяльності за підсумками звітного періоду».

Для забезпечення ефективної роботи за принципом «організаційної єдності» створено Постійно діючу узгоджувальну комісію з питань надання документів дозвільного характеру та вирішення спірних питань. Засідання відбуваються відкрито, при потребі – за участі підприємців.

З січня 2011 року в рамках Дозвільного центру розпочала працювати Постійно діюча комісія з розгляду питань, пов'язаних з погодженням документації із землеустрою. Державні адміністратори проводять погодження документації із землеустрою не тільки для обслуговування об'єктів господарської діяльності, а й житлової забудови і ведення особистого селянського господарства.

За підсумками Всеукраїнського конкурсу «Кращий адміністратор» у 2009 році державний адміністратор Прилуцької міської ради був нагороджений Почесною грамотою.

Дозвільний центр Прилуцької міської ради неодноразово відвідували делегації інших міст для вивчення та запозичення досвіду його організації та роботи.

Інформація для контактів

Галіч Юлія Вікторівна,
Державний адміністратор
Прилуцької міської ради
вул. Незалежності, 82
м. Прилуки, Чернігівська область, 17500
тел./факс 4637-3 40 57
ел. пошта: adminPrilyki@ukr.net

КРЕМЕНЧУК

Передумови

Сьогодні існує багато організацій, як громадського так і державного секторів, які бажають співпрацювати, оскільки розуміють, що таким чином можна досягти кращих результатів та зекономити ресурси. Спільне виконання проектів і програм кількома партнерами дозволяє створювати цілісні системи надання послуг, більш ефективно проводити соціологічні дослідження щодо потреб клієнтів, швидше надавати кваліфіковану допомогу тим, хто її потребує. При цьому, як правило, надання послуг стає більш доступним і ефективним.

Практика

Історія соціальної співпраці влади, приватного сектору, громадських і благодійних організацій міста Кременчука почалася у 2004 році зі створення ради сприяння розвитку міжсекторного партнерства – дорадчого органу для збільшення участі громадських організацій міста у прийнятті управлінських рішень. До складу Ради увійшли представники громадських організацій, державного сектору, депутатського корпусу. Мета її діяльності – підготовка і проведення конкурсів соціальних програм і проектів, контроль з боку органів місцевого самоврядування та громадськості за ходом їх реалізації, сприяння розвитку партнерських відносин між органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями і бізнесовими структурами, та залучення їх до вирішення соціальних проблем міста.

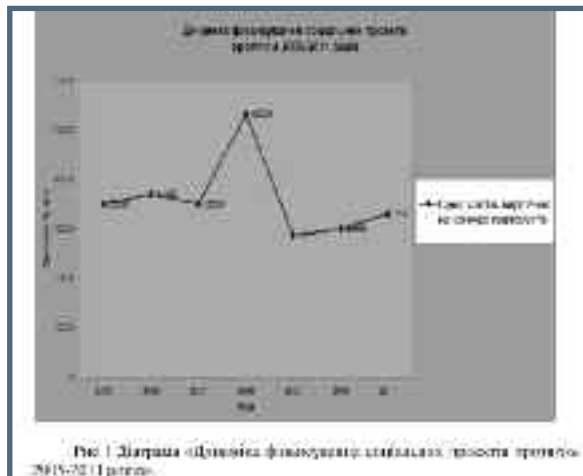
В березні 2005 року у Кременчуці вперше був оголошений конкурс соціальних проектів недержавних

Досвід міжсекторної співпраці у реалізації соціальних проектів

неприбуткових організацій. Уже сім років поспіль в міському бюджеті передбачаються кошти на його проведення. У різні роки сума виділених коштів, як і кількість організацій-учасниць конкурсу, була різною.

Важливою умовою для участі в конкурсі для громадських організацій є надання гарантій щодо залучення ними коштів з альтернативних джерел, не заборонених законодавством, в обсязі не менше 20% загальної суми кошторису проекту. На практиці ж суми, які недержавні неприбуткові організації (НПО) залучають з додаткових джерел, перевищують суми бюджетних коштів. Це є найкращим підтвердженням того, що НПО не «прохачі», а рівноправні партнери.

У Кременчуці конкурс соціальних проектів проходить у два етапи: перший – це кваліфікація претендентів та попередня оцінка проектів; другий – аналіз проектів та

визначення переможців конкурсу.

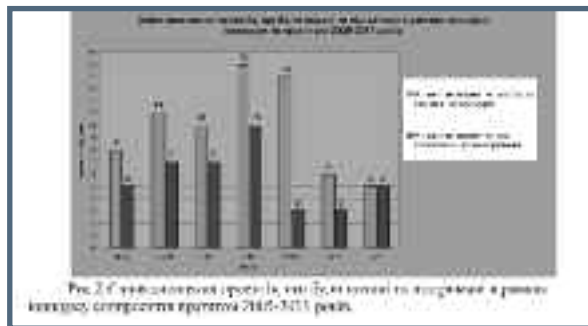
Проекти програм можуть бути не допущені до участі у другому етапі через невідповідність тематиці та пріоритетам конкурсу, відсутність гарантованості залучення додаткового фінансування, неспроможність організації реалізувати проект, невідповідність оформлення конкурсної документації.

Як правило, переможцями стають кілька проектів, які отримують фінансування в пропорційних обсягах в залежності від суми набраних балів у результаті оцінки проектів членами ради. Безперечно, управління у справах сім'ї, дітей та молоді як головний розпорядник коштів здійснює контроль розподілу грошей. Організації звітують перед Управлінням за цільове використання виділених коштів згідно з поданим кошторисом відповідно до чинного законодавства. Кожна організація має надавати управлінню творчий та фінансовий звіти, а результати проекту чи програми вона зобов'язана оприлюднити через засоби масової інформації.

Сума коштів, що виділялась з міського бюджету на фінансування соціальних проектів, коливалась в межах 28-37 тис. грн. Лише у 2008 році на проведення конкурсу було передбачено 40,8 тис. грн., але оскільки на увагу заслуговували проекти громадських організацій на більшу загальну суму, Рада вирішила звернутись до міського голови щодо додаткового виділення коштів в сумі 11500 грн. Тож загальна сума фінансової підтримки соціальних проектів у 2008 році досягла свого найбільшого значення і склала 53,2 тис. грн. Треба відмітити, що і кількість організацій-переможців у той рік була найбільшою – вісім.

Результати

Завдяки розвитку міжсекторного партнерства у Кременчугі створено можливість підвищувати якісний

рівень масових, традиційних і значущих для розвитку молодіжної політики міста заходів.

Результатом успішної реалізації «Молодіжного Кубку Полтавської області з пляжного футболу» є виключно позитивні відгуки з боку цільової аудиторії, збільшення кількості учасників, а найголовніше - набуття ним статусу міжрегіонального. А враховуючи кількість учасників фестивалю сучасної молодіжної культури «Extreme-zone» та кількість його напрямків, розширення географії представлених регіонів України, міська влада порушила питання щодо надання фестивалю статусу Всеукраїнського.

Досвід реалізації соціально орієнтованої політики щодо сім'ї, дітей, жінок, молоді показує, що налагодження конструктивних взаємовідносин між органами влади, приватним сектором і громадськими організаціями є запорукою розбудови громадянського суспільства та ефективного вирішення соціальних проблем.

Інформація для контактів

Усанова Ольга Петрівна,
Управління у справах сім'ї, дітей та молоді
Кременчугської міської ради
пл. Перемоги, 2
м. Кременчук, Полтавська область, 39600
тел. 5366- 3 61 67

ЮЖНОУКРАЇНСЬК

Передумови

Державна система соціального захисту, яка трансформується в нових умовах, поки що є не настільки гнучкою, щоб своєчасно і адекватно реагувати на існуючі негативні соціальні прояви. Не рідко складний матеріальний та психологічний стан деяких сімей породжує ситуацію, коли діти опиняються поза сімейною турботою та йдуть з дому. У значній частині з них фактично немає родин, оскільки батьки п'ють, або перебувають у місцях позбавлення волі. Діти змушені проживати у чужих людей, у сім'ях родичів, в оточенні інших дітей на вулиці, на вокзалі, в покинутих будівлях тощо.

За останні 10-15 років кількість «дітей вулиці», які більшу частину часу, в тому числі й нічного, перебувають на вулиці, значно зростає. У державних закладах їх класифікують як безпритульних соціальних сиріт, позбавлених батьківської опіки.

На жаль, в Україні спостерігається катастрофічне збільшення кількості бездоглядних і безпритульних дітей, позбавлених батьківського піклування. Із 80 тисяч дітей-сиріт лише близько 7% - біологічні сироти, тобто реально не мають батьків. Решта - соціальні сироти при живих батьках. Частина таких дітей іде жити «на вулицю», яка стає для них домом.

Ця категорія дітей вкрай потребує допомоги, щоб повернутися (при можливості та доцільності) до рідної сім'ї або знайти інше постійне місце проживання (інтернат, опіку, прийомну сім'ю) та розпочати повноцінне життя в суспільстві.

Міський Центр соціально-психологічної реабілітації дітей

Нововведення

У 2003 році в місті Южноукраїнську був створений перший в Миколаївській області «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей Южноукраїнської міської ради». Цей комунальний заклад, розрахований на 50 дітей, призначений для тривалого (стаціонарного) та денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах, для надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової, інших видів допомоги.

Основними завданнями Центру соціально-психологічної реабілітації дітей визначено:

- надання дітям комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги;
- проведення психолого-педагогічної корекції з урахуванням індивідуальних потреб кожної дитини;
- створення умов для здобуття дітьми освіти з урахуванням рівня їх підготовки;

- сприяння формуванню у дітей власної життєвої позиції для подолання звичок асоціальної поведінки;
- проведення трудової адаптації дітей з урахуванням їх інтересів та можливостей;
- розробка рекомендацій з питань соціально-психологічної адаптації дітей для педагогічних та соціальних працівників і батьків.

39 працівників Центру професійно виконують свої обов'язки та забезпечують всебічний розвиток і захист дітей, проводять психологічну, медичну, правову, навчально-виховну роботу. Діти шкільного віку, які тут перебувають, відвідують навчальні заклади, спортивні секції, басейни тощо.

Центром організується літній відпочинок та оздоровлення дітей з виїздом до оздоровчих дитячих санаторіїв у Крим та Скадовськ, екскурсійні пізнавальні поїздки за межі міста.

Велика увага приділяється найменшим вихованцям, які потребують не лише психологічної підтримки, а й допомоги у формуванні елементарних навичок життя в суспільстві – самообслуговування, особистої гігієни, розвитку мовлення та усвідомлення правил поведінки в колективі. Робота з такими дітьми найбільш відповідальна, оскільки в перші роки життя формується

світогляд і характер людини. В Центрі у них є шанс своєчасно отримати необхідні знання.

70% фінансування комунального закладу «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей Южно-української міської ради» здійснюється за рахунок коштів субвенції обласного бюджету, а 30% - за кошти міського бюджету.

Для оперативної допомоги дітям, які опинилися в кризовій ситуації та потребують негайної правової, соціальної, психологічної та іншої допомоги, при Центрі створена цілодобова служба «Телефон термінової допомоги дітям». Окрім телефонних консультацій передбачено і негайний виїзд на місце, якщо здоров'ю та життю дитини загрожує небезпека. Кожне таке звернення відпрацьовується спільно з кримінальною міліцією у справах дітей МВ УМВС, надається необхідна правова, соціальна та психологічна допомога з залученням необхідних спеціалістів.

Робота служби «Телефон термінової допомоги дітям» ґрунтується на принципах законності, гуманізму, дотримання прав, свобод та законних інтересів дитини, доступності, анонімності, конфіденційності, професійності, відповідальності за дотримання етичних та правових норм.

Результати

Маленькі мешканці міста, які опинилися у важкій ситуації та залишилися без батьківської опіки, отримують допомогу у Центрі соціально-психологічної реабілітації дітей.

Тут створено умови для здобуття дітьми освіти з урахуванням рівня їхньої підготовки, для чого налагоджена тісна співпраця з шкільними закладами

освіти. Під час перебування дітей у Центрі проводиться психолого-педагогічна корекція їх поведінки з урахуванням індивідуальних потреб, що сприяє формуванню власної життєвої позиції для подолання звичок асоціальної поведінки. Важливе значення для подальшої долі має трудова адаптація з урахуванням інтересів і можливостей кожної дитини.

КОПЕНГАГЕН, ДАНІЯ

Передумови

Данія, як і багато країн Європи, за останні 10-20 років радикально змінила стратегію поводження зі сміттям.

У 2008 році було впроваджено нову систему управління відходами міста, що зосередилася на використанні установок з переробки сміття в енергію. Нині вони виробляють тепло та енергію для міста.

Нововведення та результати

Копенгаген більше не використовує сміттєзвалища та полігони як загальне вирішення своїх проблем з ТПВ. Замість цього місто намагається зменшити кількість сміття та використати його у якості ресурсу для переробки або

Отже, в Центрі створено всі необхідні умови для забезпечення нормальної життєдіяльності дітей, тут вони отримують можливість навчатися, працювати та змістовно відпочивати.

Завдяки діяльності Центру соціально-психологічної реабілітації дітей в місті Южноукраїнську повністю знято проблему бездоглядності та безпритульності дітей.

Інформація для контактів

Служба у справах дітей
Южноукраїнської міської ради
вул. Дружби народів, 54
м. Южноукраїнськ,
Миколаївська область, 55000
тел. 5136-5 24 31

Місто виробляє енергію з відходів

вироблення енергії.

На звалища тепер звозиться лише 3 відсотки всього сміття, яке виробляє місто. 39 відсотків всіх зібраних

відходів спалюють в установках, які виробляють енергію для тисяч будинків.

У 2004 році, коли розпочалося впровадження спалювання сміття, кількість виробленого з відходів тепла у Копенгагені була достатня для потреб 70 тисяч домогосподарств. З трьох міських сміттеспалювальних установок було отримано 210 тис кВт електрики та 720 тисяч МВт/год теплової енергії.

Окрім спалення відходів, місто переробляє 56 відсотків сміття під гаслом: «менше сміття, більше розділення». Система сортування змогла досягти такого великого відсотку переробки ТПВ на вторинну сировину завдяки своїй гнучкості. Тобто, в організаційні схемі цієї роботи враховано різноманітні потреби та особливості громадян і бізнесових підприємств, розклад роботи і життя тощо.

Від часу впровадження новацій у систему переробки сміття у Копенгагені вдалося знизити викиди CO₂ на 40 000 тон.

Однак найбільш важливо, що місто проводить велику

роботу для промоції ідеї «зменшення» кількості сміття. Зокрема, різноманітні заходи впроваджуються для впливу на споживачі потреби городян. Наприклад, вироблення різноманітної продукції з меншим пакуванням, але більш привабливою та доступною, стимулювання повторного використання тощо. Дієвим заходом мінімізації сміття вважається компостування біовідходів.

Стисло план дій викладено у рішенні міської влади Копенгагена щодо поводження з відходами (2008 рік): «Сміття краще утилізувати через спалювання, ніж складати на звалищі, але набагато краще переробляти його. Безумовно, ще краще – спільно всім разом та кожному попереджати вироблення сміття, що передбачає повторне використання. Отже, все дуже просто - чим менше відходів, тим краще».

Підготовлено за матеріалами сайту <http://sustainablecities.dk/en/cases>

НАЙМЕЙХЕН, НІДЕРЛАНДИ

Передумови

В багатьох містах, таких як Амстердам, Гаага, Роттердам та Утрехт, відсоток соціального житла досягає або навіть перевищує 50%. Утримують та експлуатують його (здають в оренду тим, хто не має змоги орендувати житло за комерційними тарифами) житлові корпорації. Це напівдержавні організації, яких в Нідерландах близько 430. Розташовані вони за регіональним принципом, таким чином, щоб об'єднувати все соціальне житло в країні. Корпорація може ініціювати будівництво соціального житла, лише найнявши генпідрядника, тобто до їх складу будівельні компанії не входять.

Енергозбереження в житлових будинках старої забудови

Практика

Актуальне питання з енергозбереження та сталого тепlopостачання і гарячого водопостачання в одному з будинків міста Наймейхен вирішила голандська компанія Zon Energie Group. Технологія, розроблена фахівцями цієї компанії, полягала у відмові від централізованої системи газового опалення у невеликому (24 квартири) будинку та встановленні теплового насоса, який використовує підземне тепло. Щоправда, для забезпечення стабільності під час пікових моментів може застосовуватись газовий котел у співвідношенні 80:20 (80% тепловий насос і 20% газовий котел). Проінвестувала цей проект Житлова корпорація «Таліс» («Talis»), яка утримує соціальне житло міст Наймейхен (Nijmegen) та Арнхем (Arnhem). Загальна вартість інвестицій житлової корпорації для 24-х квартирних будинку склала 250 000 євро.

НЬЮКАСЛ, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

Передумови

Протягом двох років в Ньюкаслі реалізовувалася пілотна програма «Ти вирішуєш» («UDecide»), спрямована на залучення громади до контролювання витрат місцевого бюджету. Кошти на реалізацію проекту міська рада отримала з Фонду Відродження Громади. Додатково були

Перевагою такого рішення стала можливість збереження внутрішньобудинкової мережі опалення без заміни радіаторів.

Для забезпечення гарячою водою мешканців будинків поквартирна система електричних бойлерів була замінена на централізовану систему гарячого водопостачання із застосуванням геліосистеми. Надлишки енергії, що залишається після підігріву води, спрямовуються на регенерацію ґрунтових ресурсів. Використання сонячної енергії дозволило зменшити загальні витрати будинку на гаряче водопостачання на 50%.

Результати

Завдяки використанню цієї системи кожна зі сторін отримала певні вигоди. Мешканці отримали підвищений комфорт, при цьому не сплачуючи більше. Житлова корпорація підвищила свій авторитет, та отримала можливість економити на оплаті за енергоресурси, одночасно підвищивши якість послуг, які вона надає.

Цей проект також є сприятливим для навколишнього середовища оскільки щорічно дозволяє зменшувати скорочення викидів CO2 на 61 тунну.

Інформація підготовлена за матеріалами платформи НУСЕП www.nusep.org

Бюджетування за участі громади

виділені гроші на програму участі дітей та молоді віком до 19 років.

Практика

Міська рада використала цей проект як засіб забезпечити громадян новими та більш доступними

інструментами співпраці з місцевою владою для досягнення більш відповідального надання послуг та активізації участі у прийнятті рішень.

А залучення до процесу дітей та молоді сприятиме їх становленню як активних громадян зацікавлених в житті міста. У більш широкому сенсі, проект запропонував громаді можливість сформувати спільну ціль, яка підтримає суспільну злагоду і єдність.

Головним завданням програми було вироблення рішень щодо інвестування коштів в сумі 4 млн. євро у проекти, які вирішують важливі питання громадського життя міста.

Для кожного проекту було створено робочу групу, що складалася головним чином з громадян. Також до складу груп входили службовець відповідного департаменту та місцевий депутат, для забезпечення професійної підтримки.

Після опрацювання в групах проводилися «великі заходи з голосування» - своєрідні громадські слухання, за підсумками яких приймалося остаточне рішення. Ці події відвідували сотні місцевих жителів.

Через цей проект міська влада реалізувала десять пілотів у різних частинах міста за різноманітними напрямками. В той же час громадяни отримали дієвий інструмент для прийняття рішень щодо витрачання громадських коштів найкращим шляхом задля благополуччя громади.

Результати

Спрямованість проектів, які отримали фінансування, дуже різноманітна. Вона варіюється від обладнання для занять самбою у спеціальній школі та придбання інвентаря для боксерського клубу до видання книги про мусульманських дітей, що зростають у громаді міста.

У кількох школах було встановлено обладнання для фітнесу, яке можуть використовувати не лише учні, а й жителі міста.

Вагому підтримку на загальному голосуванні отримували

проекти, які допомагали молодим інвалідам.

Також цей проект було використано для влаштування гральних майданчиків у дитячому садочку та покращення дитячих гральних засобів по всьому місту.

Основні показники проекту:

- протягом двох років до проекту були залучено 6 тисяч мешканців міста;

- 101 проект було обрано для фінансування за участі громади та успішно реалізовано. Всі вони дають реальні та довготермінові результати для всієї громади;

- більше 300 молодих людей були залучені до заходів проекту;

- діти та молодь розподілили фінансування для 30 проектів;

- 98% молодих мешканців міста заявили про наміри і надалі брати участь у бюджетуванні.

Бренд проекту став реально помітним та впливовим у місцевій громаді. Мешканці мають можливість визначати успішні проекти, голосувати за них і в результаті отримують реальне відчуття безпосередньої участі в прийнятті рішень.

Інструмент участі громадян в бюджетуванні, напрацьований в проекті, і надалі використовується міською владою для прийняття рішень щодо фінансування соціально-важливих проектів.

Фінансування з Фонду Відродження Громади закінчилося після реалізації пілотного проекту. Але міська рада продовжує використовувати інструмент участі громадян в бюджетуванні для розподілення коштів на розвиток міста серед соціальних проектів.

Фахівці вважають, що напрацьована в Ньюкаслі модель придатна для використання в інших громадах країни та за кордоном.

Підготовлено за інформацією сайту www.eurocities.eu

БРЕМЕРГАФЕН, НІМЕЧЧИНА

Передумови

Останніми десятиріччями у місті Бремергафен спостерігалося зниження рівня народжуваності, що зумовило зменшення кількості населення на 10 відсотків. Нині тут проживають 116 тисяч людей.

Така демографічна ситуація в місті особливо вплинула на мешканців соціально складних районів. Район Лех, де проживають 7,5 тисяч мешканців, характеризується щільною забудовою, доволі високим рівнем безробіття та зростанням соціальної напруги. Кількість вільних квартир сягає 15 відсотків. В результаті виявилось, що кілька шкіл в районі стали не потрібним і їх зачинили. Будівлі не використовувалися та руйнувалися.

Власники житла в цьому районі виявилися не готовими до інвестування у покращення ситуації, тому міська влада вирішила вжити ефективних заходів.

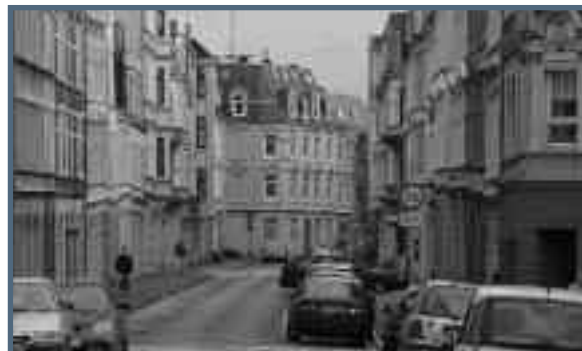
Практика і результати

Загалом стратегія відродження міста зосереджується на створенні більшої кількості громадських місць відпочинку та розвитку соціальної інфраструктури. Для району Лех план міського розвитку був поєднаний з планом реорганізації шкіл. Всі шкільні будівлі, що не використовувалися, були взяті на облік, а їх потенціал були вирішено використати для створення місць громадського користування.

Будівля однієї з закритих шкіл була розібрана, завдяки чому стало можливим створення скверу для відпочинку жителів.

Будівля іншої школи, яку прийшлося зачинити, після проведення ремонту була використана для організації роботи

Досвід розвитку соціальної інфраструктури через реорганізацію шкіл

соціального центру «Будинок сім'ї, роботи і культури». Тут розмістилися громадські організації, творчі колективи, невеличкі фірми.

Третій приклад. Завдяки концентрації в одному будинку потенціалу двох колишніх навчальних закладів вдалося створити оновлену сучасну школу, в якій передбачено перебування учнів протягом цілого дня.

Для фінансування цих проектів були залучені кошти місцевого бюджету та кошти федеральних програм урбаністичного розвитку.

За висновками експертів, така реорганізація шкіл в рамках дій з відродження міста може розглядатися як успішна стратегія підвищення якості життя у районах, де спостерігається зниження народжуваності та зменшення кількості жителів. У районі Лех владі вдалося створити ряд нових об'єктів та значно покращити соціально-культурну інфраструктуру.

Підготовлено за інформацією веб-сайту
<http://www.eukn.org>
The European Urban Knowledge Network

ЗМІСТ

Житлово-комунальне господарство

Миколаїв

Досвід реформування житлового господарства через підтримку ОСББ 3

Чугуїв

Комплексна програма впровадження заходів з енергозбереження на об'єктах житлово-комунальної та бюджетної сфери 5

Тростянець

Досвід впровадження енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві міста 8

Красний Луч

Розвиток ОСББ серед пріоритетів міської влади 10

Екологічні програми

Херсон

Українсько-норвезька програма «Чисте виробництво» 12

Івано-Франківськ

Впровадження новітніх технологій збору та переробки ТПВ – шлях до покращення екологічної ситуації в місті 14

Біла Церква

Програма «Чисте місто» 16

Ефективне управління

Черкаси

Досвід упорядкування використання бюджетних коштів, передбачених на реалізацію міських програм 18

Суми

Децентралізації бухгалтерського обліку у міських закладах освіти 19

Луцьк

Стратегія туристичного розвитку міста 21

Підтримка підприємництва

Хмельницький

Досвід роботи міського дозвільного центру 24

Кривий Ріг

Новації в роботі міського дозвільного центру 27

Бориспіль

«Бориспільська марка» - міський конкурс якості 29

Прилуки

Дозвільний центр – крок до відкритості та прозорості влади 31

Соціальна політика

Кременчук

Досвід міжсекторної співпраці у реалізації соціальних проектів 33

Южноукраїнськ

Міський Центр соціально-психологічної реабілітації дітей 35

Міжнародний досвід

Копенгаген, Данія

Місто виробляє енергію з відходів 37

Наймейхен, Нідерланди

Енергозбереження в житлових будинках старої забудови 38

Ньюкасл, Велика Британія

Бюджетування за участі громади 39

Бремергафен, Німеччина

Досвід розвитку соціальної інфраструктури через реорганізацію шкіл 41

Асоціація міст України

вул. Артема, 73, 11 поверх, м. Київ, 04053

тел./факс 044 486 28 12, 486 2878

www.auc.org.ua

Менеджер видання М.Юрченко

(margo@auc.org.ua)

